

ÕPETAJATE TAGASISIDE ON THE OPPOSITE SHORE PROJEKTI TAANI MOBIILSUSNÄDALAST

Meelde jäi demokraatliku õpetamisstiili kasutamine, milles õpilasel on suurem osa vastutust oma õppetöö eest (ennastjuhtiv õpe). Sisemise motivatsiooni tugevusele rõhumine.

Minu isiklik eesmärk oli uurida avatud õpiruumis toimuvat õppetööd, projektiõpet, refleksiooni ning eeskätt STEM projekte. Kuna loodusõpetuse õpetaja oli vähe töötanud selles koolis (alates jaanuarist 2017), siis puudus mul täielik ülevaade tema õpetamise lähtekohtadest, kuid sain teada, et Taanis on võimalik kõiki projekte teha. Isegi katseid raioaktiivsete tuumadega ja seda koolitundides.

Avatud õpiruumist sai päris hea ülevaate. 15-ne õpilasega klassis on õppetöö läbiviimine sarnane Eestis toimuvaga ning tean, et teeme sarnaseid asju.

Õpetamises tuleks leida tasakaal sotsiaalsete ja akadeemiliste oskuste vahel. Taanis oli väga suur rõhk pandud eneseväljendusele, et end tulevikus tööjõuturul müüa. Samas peaks olema ka akadeemilisi teadmisi, mis nende suhtlemisoskust täiendaksid. Ma ei ütle, et taanlased olid rumalad, vaid võib-olla ühte poolt arendati liiast, kuna õpilased olid sisuliselt 24/7 koos.

Meie planeeritud 6+1 süsteemis, kus 6 nädalat toimub "tavaõpe" ja seitsmes nädal on integreeritud õppe päralt, saaks arendada samuti palju sotsiaalseid oskusi, mille käigus võiks 1 nädala õpe toimuda projektiõppe vormis.

Lisaks ennastjuhtivale õppele saaks arendada õpilaste esitluste ja kirjalike referaatide tegemise oskusi. Tehtud tööd hinnates võiksid õpilased ise vähemalt ühe kaaslase oma hinnata.

Oluline on väitlemisoskuse arendamine ning allikate otsimine (kui need on piiratud koguses) eksami töö teostamisel.

Kindlasti said lapsed palju suhelda. Esmalt segunesid suhted erinevate Tartu Raatuse Kooli 8-nda ja 7-ndate klasside õpilaste vahel, seejärel kindlasti ka väiksemal moel ka (õppetöö käigus) teiste riikide õpilastega. Kuigi välisriikide õpilastega jäi mitmel õpilasel suhtlus väga pinnapealseks (aega oli kõigest 4 päeva), siis euroopalikuma inimpõlve jaoks on see siiski suur hüpe.

Mitmeid lapsi innustas ka hommikune 0,5 km jalutuskäik, enne hommikusööki.

Põnevaimaks üllatuseks oli Taani ühe vabakooli külastus, mille kõrval tegutses ka lasteaed. Laste õppetegevus toimus õues, igasuguse ilmaga. Magada oli neil võimalik ainult avatud katusealuses oma magamiskotiga, kui lapsed vajasid puhkust. Tõelised looduslapsed, kes said igal päeva näha, mis toimub looduses ja kuidas see muutub.

Sügava mulje jättis mitmekülge ja rikkalik koolitoit.

Taanis valitses väga suur rahu. Inimesed olid väga rahulikud ning tundusid õnnelikud.

Kõige enam jäi meelde kooli ühthoidev vaim. Meeldis, et hommikuti vaadati kõik koos uudiseid. Lapsed suhtlesid suurepäraselt inglise keeles ja inimesed, kes Efterskoles töötasid, olid väga avatud suhtumisega. Inspireeris George'i räägitud lugu, see et neil on eraldi tunniplaanis Storytelling time, kus keegi täiskasvanutest räägib lastele loo.

Minu eesmärk oli näha ja tutvuda sealse koolieluga, saada rohkem ideid lõimimise ja projektõppe kohta. See õnnestus suurepäraselt, oli väga tegus ja asjalik nädal, mis inspireeris rohkem kui mitmed koolitused kokku. Vahetu kogemus vahetult vinges keskkonnas. Saime Maxilt palju häid mõtteid, kuidas viia läbi projektõpet, kuidas õpilasi innustada, jm.

Näiteks see, et kui vaadata meie riigi õpetajaid ja teiste riikide omi, siis eestlased on väga avatud lastega suhtlemisele, endaga kaasa võetud lapsed on seltsiliste eest, kellega on tore koos mängida ja aega veeta. Teiste riikide õpetajaid nägime haruharva lastega koos, neile ei läinud see sugugi nii palju korda. Õpetajad peaksid lastele rohkem võimalusi andma, neid võtta endaga võrdsematena.

Huvitav oli nende lähenemine projektõppele, kuidas eksamikis valmistutaksegi iseseisvalt kooli kõrvalt tööd tehes ja eksam on suuline, mitte testi vormis. Ka inglise keele eksam on suuline, pigem silmaringi näitav, kui kirjalikule grammatikale ja lugemisoskusele tuginev.

Õpilased saavad palju esinemiskogemust, nad esitlevad oma töid ja mõtteid palju rohkem kui Eesti lapsed. Õpperuum on lapsesõbralik, tähtis on õpilase areng, mitte tema kohale sundimine. Õpetajad ja õpilased suhtlevad omavahel lisaks taani keelele ka väga heas inglise keeles.

Meie õpilased õppisid kindlasti koostööd tegema, said juurde esinemiskogemust, seda, mis tunne on elada internaatkoolis, kus õpivad edule orienteeritud lapsed. Õppisid ka end julgemalt võõrkeeles väljendama, täiskasvanutega vabamalt suhtlema.

Üllatav, et inimesed ei kasuta akende ees kardinaid :). Kõnni ja vaata ringi, külake nagu muuseum.

Taanlased on nii sõbralikud ja soojad inimesed, kellel on väga hea huumorisoon. Eestlaste jaoks oli nendega väga lihtne kontakti leida ja hoida.

Olgugi, et hoovis on lõkke jaoks koht, ei saa lõket teha, sest tuul on kõva. Miks mitte istutada ette kuused, et põllult ei puhuks nii kõva tuul? Siis kaoks vaade ära... :) Ja kui sind sõidutab 500 pealise külakese üks elanikest, pealtnäha täiesti tavaline kena pensionär, ning jutule saades selgub, et ta kõneleb perfektses inglise keeles ja on olnud välisminister...

Skovlundis jäid meelde õpilased – avatud, julged suhtlejad. Ükskõik mis hetkel kellegi poole pöördusid, kõik vaatasid selge näoga silma ja vastasid, selgitasid kenasti. Meie õpilastele vaja rohkem eneseväljenduse julgust.

Inspireerisid õpetajad, südamega õpetajad, kes nägid ja sekkusid.

Meeldis kokkulepitud reeglitest kinni pidamine. Kui õpilastel ja õpetajatel on sama arusaam reeglite rikkumise tagajärgedest, siis ei tekitata manipuleerimise võimalust.

Kuna ma olin esimest korda välismaal kooliga tutvumas (suvel tutvusin ka ühe algkooliga Saksamaal, Lüneburgis), siis tegelikult veidi üllatas, et kõik samad mured, mis meil.

Meeldis, et oli palju võimalusi aktiivseks aja veetmiseks.

Skovlundis nägin (teadmine oli juba enne) ja sain kinnitust, et suund sinnapoole, et õpetaja on suunaja ja juhendaja, mitte loengu pidaja klassi ees on võimlik ja õige.

Õppisin ise (tuli meelde jälle :), et tuleb hoogu maha võtta. Õpikust leht-lehelt järje pidamine riikliku töökava järgi ei ole vajalik. Olulisem on õpetada õpilasi ka süvenema teemasse, põhjalikumalt uurima, täiendama, põhjendama.

Koostöö, grupitööd – põhjalikult ette valmistatud, läbi mõeldud.

Õpilaselt õpilasele teadmiste andmine – võtsin kohe ka kasutusse (4. klass otsis põnevaid artikleid ja tutvustas teistele, põhjendas, selgitas – kõigile oli väga põnev päev – tegelikult pidime aseseõnu õppima, eks pean nüüd selle teema kuidagi teise teemasse siduma ja loodusõpetuse tund jäi üldse ära)

Story telling – meeldis väga. Kuulamise oskuse ja fantaasiamaailma arendamine, väga vajalik. Sinna juurde veel ka koos koduste folk-lugude laulmine. Avardab silmaringi ja võtame kasutusse. Esialgu reedeti, sest ettevalmistus on mahukas. Mõtleme ja tegutseme.

Sotsiaalsete oskuste arendamine – sellega peab arvestama teemapõhisel lähenemisel, et ei muutuks omaette nokitsemiseks.

Uudiste vaatamine – selle võiks ka kuidagi meil kasutusele võtta.

Meeldisid vaba-kooli põhimõtted. Meeldis ka väli-lasteaed, terved ja tugevad põnnid kasvavad seal.

Õpilaste töö Taanis: mitme päeva jooksul täiendada, täpsustada ja uurida teemat – väga lahe.

Algul tundus, et läheb liiga palju aega, passivad liiga palju. Aga tegelikult olid tegevused õpetajate poolt kenasti läbi mõeldud, põhjendamist ja uurimist oli piisavalt. Teemapõhise õppe juures on palju võimalusi siduda ained ja erinevad osaoskused üheks tervikuks.

Kõige enam meeldis lugude rääkimine. Olen ise ka seda praktiseerinud ja on olnud mõjus just võõrkeele õppimises. Ja mõjus tekitab vaid usutavas ja pädevas jutustamises. Lugude jõudu peab ise uskuma ja siis see ka mõjub. Seda nägin Taanis. Läbi lugude tekib korraga

isiklik, inimlik ja ühiskondlik kontakt.

Peamine inspiratsioon ja mõju isiklikus ja tööalases plaanis oligi see, et inimesed uskusid mida tegid. Arvan, et vaatamata palgale. Uskusid ja tahtsidki päriselt lastele parimat. Ja mitte ainult, vaid ka laiemalt ühiskondlikus plaanis.

Enda suhtumises ja käitumises ausalt erinevust ei tunneta. Erinevust ei märganud ka laste käitumises ja suhtumises kaaslastesse või õppetöösse. Esitluse tegemine oli meie õpilaste jaoks pigem sotsiaalne probleem. Tavalises meie tunnis on nad harjunud nn. tööd rohkem tegema. Probleem oli nende jaoks selles, et nad ei suutnud või ei julgenud kuidagi initsiatiivi võtta. Kui oleks saanud lihtsalt ise valmis teha oleks kõige lihtsam.

Meeldis tegelikult kõige enam see, et meie enda õpilased said omavahel lähedasemaks, kuid selle võis tingida ka nende jaoks võõras keskkond.

Hea on kui reeglid kehtivad nii õpilastele kui õpetajatele. Nii on ja kõik. Teeb tegelikult elu lihtsamaks ja ei ole pidevat kauplemist. Reegleid muidugi ikka rikutakse, kuid jäävad siiski vankumatuks.

Varasemad kokkupuuted Taani haridussüsteemiga olid mul eelnevalt töös erivajadustega lastega, abivahendite ja õppevahendite kasutamises ja kohandamises. Seekord külastasime vaheastme kooli, kus õppisid õpilased vanuses 15-17 aastat. Suurt rõhku pöörati õpilaste omavahelisele suhtlemisele, reeglitest kinnipidamisele, koostööoskusele, sotsiaalsetele oskustele ja aja planeerimisele. Kuna nimetatud kooli õpilased elavad õpilaskodus, siis selline keskkond aitab igati kaasa nimetatud oskuste arendamisele.

Inspireerisid õpetajad, kes olid oma igapäevaste tegevusega õpilastele eeskujuks (director hommikuti kõndijaid märkimas, koos söömine).

Minu isiklikuks eesmärgiks oli tutvuda projekti- ja teepõhise õppega; vaadata ja analüüsida nähtut. Hea refleksioon nähtust-kuuldust toimus nii Soome kui oma kooli kolleegidega, saime üheskoos arutada, mida saaksime ise "üle võtta" ja oma koolis rakendada. Arvan, et täitsin püstitatud eesmärgi, sain paremini tundma oma kolleege (koolis selleks ju aega ei järe) ning visiooni kuhu edasi liikuda.

Olen individuaalsete kokkulepete tegemist alati oluliseks pidanud, nägin kuidas Taanis selline tegevus ka realselt toimus. Seega tõestus, et selline süsteem töötab ja on realselt võimalik.

Rõhutaksin siinjuures ka Taani lapsevanemate suurt rolli lapse arendamiselt, vabadus erinevaid valikuid teha on sõltuvuses suuresti ka lapsevanema (riigi) rahakotis.

Meie õpilased õppisid ennekõike üksteisega arvestama, praktiseerisid võõrkeele oskust ning kogesid oma vastutust projekti õnnestumiseks.

Super kogemus oli Taanis lasteaia külastus, eks ilngi tegi seda ekstreemsemaks. Üle võiks võtta ka lugude rääkimise – sellega tegid juba Kadri ja Mai algust.

Kogetu põhjal arvan, et ennekõike projekt- ja teemapõhisele õppele üleminekuks peame esmalt oma kooli õpetajad koostööle saama, et seeläbi oma plaanitud tegevusi ellu viia.